



19. maj 2026

UPA2026/10

Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2026.

(Naalakkersuisoq for Finanser)

I dagens debat om Grønlands økonomi er det vigtigt, at vi diskuterer klart, korrekt og med ansvarlighed. Økonomi handler nemlig ikke kun om forklaringer af tal og statistikker. Økonomi er derimod en meget vigtig debat om menneskers hverdag i vores land. Emner som familiers daglige vilkår, beskæftigelse, ældres situation samt forholdene for unge og hvordan vi skal leve i Grønland i fremtiden, bliver fremlagt i rapporten.

Rapporten om den økonomiske udvikling for 2026 viser, at Grønland har mange muligheder – men også står over for store udfordringer.

Overordnet set er vi som samfund et meget stærkt grønlandsk folk. Vi bør være mere stolte af os selv som folk og stoppe med at se os selv som dårligere eller svagere end andre mennesker.

Vi er nu begyndt debatten om økonomien, og vi skal tage udgangspunkt i de forhold, der gør sig gældende i dag. Udgifterne i landet stiger, arbejdsløsheden og manglen på arbejdskraft vokser, og det faktum, at kun ganske få erhverv er afgørende for vores økonomi, er stadig gældende. Det står fortsat klart, at fiskeriet stadig er det bærende fundament for landets økonomi.

Fra Siumuts side mener vi, at tiden nu kræver en økonomisk ansvarlig politik med et langsigtet perspektiv. Man kan ikke alene styre ud fra de årlige finanslove. Der bør tænkes over, hvordan Grønland skal se ud om 10, 20 eller 30 år.

Den nuværende økonomiske situation:

Ifølge Det Økonomiske Råds vurdering voksede Grønlands BNP med 0,5 procent i 2025, og det forventes at vokse med omkring 1 procent i 2026. Det er positivt, men fremgangen er forholdsvis begrænset, og usikkerhederne bliver stadig større. Krige i verden, stigende energiudgifter samt højere transportomkostninger påvirker også Grønland.

Vi importerer fortsat meget store mængder varer og materialer fra udlandet. Derfor mærkes ændringer i verdensøkonomien hurtigt her i landet.

Priserne fortsætter med at stige, og desværre må man forvente, at de vil fortsætte med at stige yderligere. De, der under valgkampen lovede at gøre borgernes levevilkår lettere, synes nu – efter at være kommet til magten – at have indset, at de heller ikke kan gøre disse løfter til virkelighed. I den foregående valgperiode blev vi kritiseret, og vores aftaler blev endda omtalt som “nul-aftaler” fra Inatsisartuts talerstol, hvilket vælgerne tydeligt husker.



Grønlands Statistik oplyser, at varepriserne fra januar 2025 til januar 2026 steg med 3,7 procent. Det betyder dyrere fødevarer, stigende udgifter til boliger og vedligeholdelse, og at hverdagslivet gradvist bliver dyrere. For mange familier har dette en direkte og mærkbar betydning. Samtidig medfører det forhold, at priserne i Grønland stiger hurtigere end i Danmark, at det årlige bloktilskud fra Danmark reelt bliver mindre, da reguleringen sker ud fra danske priser og lønninger. Det skaber også udfordringer for landskassens økonomi.

Derfor vil vi fra Siumut understrege, at det er helt nødvendigt at fremskynde de reformer, som blev igangsat i den foregående valgperiode. Samtidig har vi et meget stort behov for nye indtægtskilder.

Hvis vi ser på samfundet og på de forslag, vi politikere fremlægger her, står det meget klart, at vi i Inatsisartut ofte fremsætter forslag, som næsten udelukkende medfører udgifter, selv om vores økonomiske midler er begrænsede. Eller også bruger vi tiden på at diskutere flytning af bevillinger fra én konto til en anden inden for de eksisterende rammer. Samtidig taler vi ikke tilstrækkeligt om nye indtægtsmuligheder eller om, hvordan vi kan gøre "kagen" større. Derfor bør vi som folkevalgte spørge os selv: Skal vi virkelig fortsætte på denne måde? Siumut mener nej. Vi bør i langt højere grad fokusere på at skabe konkrete nye indtægtskilder – til gavn for os alle.

Landskassens økonomi er under pres.

Naalakkersuisut anfører selv i deres rapport, at de offentlige finanser fremover vil stå over for store strukturelle udfordringer. Antallet af ældre stiger – hvilket i sig selv ikke er noget negativt – mens antallet af personer i den arbejdsdygtige alder samtidig fortsætter med at falde. Udgifterne til sundhedsvæsenet, pensioner og sociale ydelser bliver desuden ved med at stige.

Rapporten viser også, at der fortsat er problemer med den økonomiske styring på flere områder – særligt inden for sundhedsvæsenet, indsatsen for personer med handicap samt anbringelser af børn og unge uden for hjemmet.

Fra Siumuts side vil vi understrege, at økonomisk ansvarlighed ikke betyder, at der skal spares på velfærden. Ansvarlighed betyder, at man styrer økonomien på en måde, som sikrer mulighed for velfærd også i fremtiden. Derfor har vi brug for fornuftige prioriteringer, og det vil til tider kræve, at man træffer "svære" beslutninger – hvis lederne har modet til det.

Derfor skal vi skabe flere arbejdspladser. Og vi skal sikre, at flere får en uddannelse og kommer i arbejde. I den forbindelse vil vi henvise til Fastholdelses- og Udviklingsplan 2.

Beskæftigelse og unge.

Rapporten viser, at beskæftigelsen samlet set fortsat er relativt god og stabil. I januar 2026 var 1.885 personer registreret som arbejdssøgende, hvilket svarer til omkring 5 procent af befolkningen mellem 17 og 64 år. Men bag disse tal findes der forskelle, som det er vigtigt at bemærke.

I Nuuk, Sisimiut og Ilulissat er arbejdsløsheden 2,9 procent, mens den i resten af landet ligger på 8 procent. Det viser, at udviklingen ikke er sket ligeværdigt og ensartet i alle områder. Samtidig er der stor



mangel på arbejdskraft inden for visse brancher. Derfor er det også tydeligt, at vi desværre fortsat har behov for flere udenlandske arbejdskraft.

Men det mest alvorlige tal i rapporten er følgende: 32 procent af de unge mellem 16 og 25 år var i 2024 hverken under uddannelse eller i arbejde. Det betyder, at mere end én ud af tre unge befinder sig i denne situation – tallene viser altså, at omkring en tredjedel af de unge hverken har uddannelse eller arbejde. Det er ikke holdbart og giver stor bekymring for fremtiden. Det handler ikke kun om politik og økonomi, men også om de unge som mennesker.

Fra Siumuts side mener vi, at investeringer i unge er de vigtigste investeringer, man kan foretage.

Vi skal i langt højere grad styrke folkeskolen, og vi skal også styrke erhvervsuddannelserne. Vi skal skabe flere praktikpladser. Og vi bør vurdere, om den lovgivning, vi vedtog her sidste år om praktikpladser til studerende, faktisk har haft den ønskede effekt. For vi skal sikre, at unge i hele landet får mulighed for uddannelse og arbejde.

Fiskeriet – det vigtigste fundament i vores samfund.

Fiskeriet er fortsat det vigtigste erhverv i Grønlands økonomi. I 2025 udgjorde fiskeprodukter 92,5 procent af Grønlands samlede eksport. Værdien af eksporten af fiskeprodukter steg i 2025 til 5,8 milliarder kroner. Det viser, hvor stor betydning fiskeriet har for landskassen, beskæftigelsen samt for samfundene i både bygder og byer.

Men rapporten viser også, hvor sårbare vi er. Når priserne eller kvoterne ændrer sig, får det store konsekvenser for hele samfundet.

Fra Siumuts side mener vi, at vi i langt højere grad bør udvikle fiskeriet som en økonomisk værdiskabende sektor i Grønland. Men vi må også erkende, at vi ikke kan sikre vores fremtid og øgede velfærd alene ved at basere os på ét enkelt erhverv.

Turisme og nye erhverv.

Turismen udvikler sig positivt. Investeringer i infrastrukturen har været en medvirkende årsag til dette. Derfor mener vi i Siumut, at der fortsat er behov for yderligere investeringer i infrastrukturen.

I 2025 nærmede antallet af hotelovernatninger sig 397.000 – det højeste antal nogensinde. Efter åbningen af den nye lufthavn i Nuuk er antallet af flyrejsende steget med 18 procent. Det viser, at investeringer i infrastruktur skaber nye indtægtsmuligheder.

Men udviklingen skal ske ansvarligt. Fra Siumuts side ønsker vi, at turismen:

- skaber arbejdspladser og fortsat udvikles med lokalbefolkningen i centrum
- i endnu højere grad fører til indtægter for samfundet
- tager hensyn til naturen og miljøet
- samt kommer hele landet til gavn – også de mere afsidesliggende bygder og områder.



Ligeledes mener vi i Siumut, at der er gode muligheder inden for råstofsektoren, energiområdet og nye erhverv. Men udviklingen skal ske på Grønlands egne præmisser og med respekt for både miljøet og samfundet.

Øget økonomisk selvstændighed.

Grønland har et vigtigt mål. Vi kan ikke fortsætte som nu og håbe på, at økonomien løser sig selv. Vi må som samfund tage ansvar for at skabe en mere selv bærende økonomi.

Fra Siumuts side skal der ikke herske tvivl om, at vi er klar til at tage ansvar og deltage i de store beslutninger.

I Siumut ønsker vi en bedre styring af økonomien, flere investeringer i mennesker, flere arbejdspladser, større lokal værdiskabelse samt en bred og landsdækkende udvikling.

Vi tror på, at økonomisk udvikling og ansvarlighed over for vores medborgere kan gå hånd i hånd.

Afslutning

Vores land er vidtstrakt, spredt befolket og præget af barske levevilkår, og der er fortsat behov for at skabe bedre velfærd. For eksempel er det helt nødvendigt, at vi i fællesskab investerer mere i kloakering og vandforsyning i mange bygder og yderområder i tæt samarbejde med kommunerne. Hvis vi ikke gør det, vil fraflytningen til byerne – ikke mindst til Nuuk – fortsætte med at vokse markant.

Fra Siumuts side er vi stærkt bekymrede for, hvis kysten blot ender med at blive betragtet som et sted, man bliver gammel, mens overfladisk forskønnelse og magtkoncentration samles i den største by. Hvis det sker, mener vi, at selve kernen i det grønlandske liv gradvist vil gå tabt.

Grønland har nemlig mange muligheder. Vi er rige på både levende og ikke-levende ressourcer. Flere store virksomheder uden for landet tjener enorme summer på disse ressourcer. Derfor er det helt nødvendigt, at vi i højere grad stiller krav til dem, der udnytter vores ressourcer. Vi har mange borgere med vilje og potentiale, og vi må i højere grad løfte de mennesker, som har det svært i livet, så de også kan blive en del af udviklingen mod større velfærd – for vi har brug for dem alle.

Men muligheder bliver ikke til virkelighed af sig selv. Der er behov for politisk mod til at skabe en bred udvikling. Der er behov for evnen til at prioritere, og der er behov for ansvarlig ledelse.

Fra Siumuts side er vi klar til at tage ansvar – for økonomien, for velfærden og for de kommende generationer.

Tak.

Erik Jensen, Siumut